

TÜRK GIDA KODEKSİ ALKOLSÜZ İÇECEKLER TEBLİĞİ (TEBLİĞNO: 2007/26)

Amaç

MADDE 1 –(1) Bu Tebliğin amacı; alkolsüz içeceklerin teknolojisine uygun ve hijyenik şekilde üretilmesi, hazırlanması, işlenmesi, muhafazası, depolanması, taşınması ve pazarlanmasını sağlamak üzere bu ürünlerin özelliklerini belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 –(1) Bu Tebliğ, meyveli içecek, aromalı içecek, meyveli şurup, aromalı şurup, meyveli içecek tozu, aromalı içecek tozu, meyveli doğal mineralli içecek, aromalı doğal mineralli içecek, yapay soda, kola, tonik ve aromalı suyu kapsar. İçecek hazırlanmasında kullanılmayan veya içecek olarak tüketilmeyen ürünleri kapsamaz.

Hukuki dayanak

MADDE 3 –(1) Bu Tebliğ, 16/11/1997 tarihli ve 23172 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği"ne göre hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğde geçen;

- Aromalı içecek: Su, aroma maddeleri ve/veya diğer bileşenler ile şeker ilave edilerek veya edilmeden teknolojisine göre gazlı veya gazsız olarak üretilen veya aromalı şurubun sulandırılması ile hazırlanan içeceği,
- Aromalı doğal mineralli içecek: Doğal mineralli su, aroma maddeleri ve/veya diğer bileşenler ile şeker ilave edilerek veya edilmeden teknolojisine göre gazlı veya gazsız olarak üretilen içeceği,
- Aromalı şurup: Su, aroma maddeleri ve/veya diğer bileşenler ile şeker ilave edilerek veya edilmeden teknolojisine göre üretilen ve aromalı içecek hazırlanmasında kullanılan koyu kıvamlı ürünü,
- Aromalı içecek tozu: Aroma maddeleri ve/veya diğer bileşenler ile şeker ilave edilerek veya edilmeden teknolojisine göre üretilen ve aromalı içecek hazırlanmasında kullanılan toz ürünü,
- Aromalı su: Su ve aroma maddeleri ile teknolojisine göre gazlı veya gazsız olarak üretilen suları,
- Doğal mineralli su: 1/12/2004 tarihli ve 25657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan "Doğal Mineralli Sular Hakkında Yönetmelik"te yer alan özelliklere uygun mineralli suları,
- Kola: Su ve kendine özgü aroma maddeleri ve/veya diğer bileşenler ve/veya kafein ile şeker ilave edilerek veya edilmeden teknolojisine göre üretilen ve karbondioksit ile gazlandırılmış olan içeceği,
- Meyveli içecek: Meyve suyu ve/veya meyve püresi ve/veya bunların konsantresi ve/veya meyve tozu, su ve/veya diğer bileşenler ile şeker ilave edilerek veya edilmeden teknolojisine göre gazlı veya gazsız olarak üretilen içeceği,
- Meyveli doğal mineralli içecek: Meyve suyu ve/veya meyve püresi ve/veya bunların konsantresi ve/veya meyve tozu, doğal mineralli su ve/veya diğer bileşenler ile şeker ilave edilerek veya edilmeden, teknolojisine göre gazlı veya gazsız olarak üretilen içeceği,
- Meyveli şurup: Meyve suyu ve/veya meyve püresi ve/veya bunların konsantresi ve/veya meyve tozu, su ve/veya diğer bileşenler ile şeker ilave edilerek veya edilmeden teknolojisine göre üretilen ve meyveli içecek hazırlanmasında kullanılan koyu kıvamlı ürünü,
- Meyveli içecek tozu: Meyve suyu ve/veya meyve püresi ve/veya bunların konsantresi ve/veya meyve tozu ve/veya diğer bileşenler ile şeker ilave edilerek veya edilmeden teknolojisine göre üretilen ve meyveli içecek hazırlanmasında kullanılan toz ürünü,
- Su: 17/2/2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan "İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik"te yer alan özelliklere uygun insani tüketim amaçlı suları,
- Şeker: "Türk Gıda Kodeksi Şeker Tebliği"ne uygun şekerleri,
- Tonik: Su, şeker, kinin ve/veya narincin ile teknolojisine göre üretilen ve karbondioksit ile gazlandırılmış olan içeceği,
- Yapay soda: Sulara, sodyum bikarbonat eklemek suretiyle, teknolojisine göre hazırlanan karbondioksit ile gazlandırılmış ürünü, ifade eder.

Ürün özellikleri

MADDE 5 – (1) Bu Tebliğ kapsamındaki ürünlerin özellikleri aşağıdaki gibidir:

- Alkolsüz içecekler tiplerine özgü tat, koku, renk ve görünüşte olmalı, yabancı tat ve koku içermemelidir.
- Bu Tebliğ kapsamında yer alan içeceklerde üretimin doğasından kaynaklanabilecek etil alkol miktarı en çok 3,0 g/L, laktik asit miktarı en çok 0,6 g/L, uçucu asit miktarı en çok 0,4 g/L olmalıdır.
- Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerde kafein miktarı en çok 150 mg/L olmalıdır.
- Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerde kinin miktarı sülfat tuzu cinsinden en çok 85 mg/L olmalıdır.
- Gazlı içeceklerdeki karbondioksit miktarı en az 2 g/L olmalıdır.
- Enerjisi azaltılmış alkolsüz içeceklerin hazırlanmasında şeker yerine veya şeker ile birlikte tatlandırıcı kullanılabilir.
- Enerjisi azaltılmış meyveli şuruplar hariç olmak üzere, meyveli şuruplarda refraktometrik katı madde miktarı en az % 60 olmalıdır.
- Enerjisi azaltılmış aromalı şuruplar hariç olmak üzere, aromalı şuruplarda refraktometrik katı madde miktarı en az % 60 olmalıdır.
- Meyveli içeceklerde meyve oranı, gazlı olanlarda ağırlıkça en az % 4, gazsız olanlarda ise ağırlıkça en az % 10 olmalıdır.
- Meyveli doğal mineralli içeceklerde meyve oranı, gazlı olanlarda ağırlıkça en az % 4, gazsız olanlarda ise ağırlıkça en az % 10 olmalıdır.
- Meyveli içecek tozlarından elde edilen tüketime hazır durumdaki meyveli içekte meyve oranı ağırlıkça en az %10 olmalıdır.
- Aromalı şurup veya meyveli şurup kullanılarak elde edilen tüketime hazır durumdaki ürünlerin özellikleri, aromalı içecek veya meyveli içeceğin özelliklerine uygun olmalıdır.
- İçecek tozları suda veya önerilen sıvı gıdada çözünmelidir.
- Bal aroması ilave edilerek aromalı şurup üretilemez.⁽²⁾⁽⁴⁾
- Değişik meyvelerden üretilen pekmezlerin şekerler ile seyreltilmesi ve/veya çoğaltılması yoluyla, meyveli şekerli şurup, meyve pekmezi şurubu gibi isimlerle ürünler üretilmez.⁽⁴⁾
- (Ek:R.G.: 1/11/2007-26687) Doğal mineralli içeceklere mineral madde ilave edilemez

Katkı maddeleri

MADDE 6 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünler, 25/8/2002 tarihli ve 24857 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan "Türk Gıda Kodeksi - Gıdalarda Kullanılan Renklendiriciler Tebliği", 21/9/2006 tarihli ve 26296 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan "Türk Gıda Kodeksi - Gıdalarda Kullanılan Tatlandırıcılar Tebliği" ile 22/12/2003 tarihli ve 25324 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan "Türk Gıda Kodeksi - Renklendiriciler ve Tatlandırıcılar Dışındaki Gıda Katkı Maddeleri Tebliği"ne uygun olmalıdır.

Aroma maddeleri

MADDE 7 –(1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlere, "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği"nin Gıda Aroma Maddeleri Bölümüne uygun aromalar ilave edilebilir.

Bulaşanlar

MADDE 8 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerdeki bulaşan miktarları, 23/9/2002 tarihli ve 24885 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan "Türk Gıda Kodeksi - Gıda Maddelerinde Belirli Bulaşanların Maksimum Seviyelerinin Belirlenmesi Hakkında Tebliğ"deki limitlere uygun olmalıdır.

Pestisit kalıntıları

MADDE 9 –(1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerin üretiminde kullanılan meyvelerdeki pestisit kalıntı miktarları, 11/1/2005 tarihli ve 25697 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan "Türk Gıda Kodeksi - Gıdalarda Maksimum Bitki Koruma Ürünleri Kalıntı Limitleri Tebliği"ndeki limitlere uygun olmalıdır.

Hijyen

MADDE 10 –(1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünler, "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği"nin Gıda Hijyeni Bölümünde yer alan genel kurallara ve 2/9/2001 tarihli ve 24511 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan "Türk Gıda Kodeksi - Mikrobiyolojik Kriterler Tebliği"ne uygun olarak

üretilmelidir.

Ambalajlama ve etiketleme-işaretleme

MADDE 11 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerin ambalajlanması, etiketlenmesi ve işaretlemeinde "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin Ambalajlama ve Etiketleme - İşaretleme Bölümü ile 25/8/2002 tarihli ve 24857 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Türk Gıda Kodeksi – Gıda Maddelerinin Genel Etiketleme ve Beslenme Yönünden Etiketleme Kuralları Tebliği"nde yer alan hükümlerin yanı sıra aşağıdaki kurallara da uyulmalıdır:

a) **(Değişik:R.G.:1/11/2007-26687)** Ürünlerin satış isimleri tanımlarda yer aldığı biçimde olmalıdır. Doğal mineralli içeceklerin isimlendirilmesi sırasında ise, 1/12/2004 tarihli ve 25657 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Doğal Mineralli Sular Hakkında Yönetmelik"te yer alan ve katı tortu olarak hesaplanan mineral madde miktarlarına göre belirlenmiş olan ifadeler ürün adında yer almalıdır. Ürün adı marka ile aynı yüzeyde, farklı ve dikkat çekici renkte ve büyüklükte belirgin bir şekilde yer almalıdır.

b) **(Değişik:R.G.:1/11/2007-26687)** Kola, tonik ve yapay soda hariç olmak üzere, gazlı olarak üretilen içeceklerde "gazlı" ifadesi ürün adı ile birlikte etiket üzerinde yer almalıdır. Bununla birlikte, meyveli içeceklerin gazlı olanları "meyveli gazoz"; aromalı içeceklerin gazlı olanları "aromalı gazoz" olarak da adlandırılabilir. Gazsız olan ürünlerde ise ürünün bu özelliği ürün etiketinde belirtilmeyebilir.

c) Bu Tebliğde yer alan meyveli ürünlerde tek bir çeşit meyve bulunuyorsa, ürün ismindeki "meyveli" ifadesi yerine söz konusu meyvenin adı kullanılabilir.

ç) Bu Tebliğde yer alan aromalı ürünlerde tek bir çeşit aroma bulunuyorsa, ürün ismi ". aromalı" şeklinde ifade edilebilir.

d) Bu Tebliğde yer alan meyveli veya aromalı ürünler; iki farklı meyve veya aroma içeriyorsa, söz konusu meyvelerin veya aromaların ürün içindeki azalan sırasına göre; üç veya daha fazla farklı meyve veya aroma içeriyorsa, "karışık" ifadesi ile adlandırılmalıdır.

e) Meyveli içecekler, meyveli doğal mineralli içecekler, meyveli şuruplar ve meyveli içecek tozlarının etiketinde meyve oranı "en az %" şeklinde belirtilmelidir.

f) Meyveli şuruplar, aromalı şuruplar, meyveli içecek tozları ve aromalı içecek tozlarının etiketinde, ürünün seyreltme oranı veya hazırlama bilgisi veya kullanım bilgisi açık bir şekilde belirtilmelidir.

g) Doğal mineralli içeceklerin etiketinde "Doğal mineralli sudan üretilmiştir" ifadesi yer alabilir.

ğ) Doğal kaynak veya içme suyundan üretilen aromalı suların etiketinde "Doğal kaynak suyundan üretilmiştir" veya "İçme suyundan üretilmiştir" ifadesi yer almalıdır.

h) Kafein miktarı 1,0 mg/L'den fazla olan ürünlerde "Kafein içerir" ifadesi, marka ile aynı yüzeyde yer alan ürün adının altında, farklı ve dikkat çekici renkte ve büyüklükte belirgin bir şekilde yer almalı ve ürün etiketinde bu bileşenin miktarı belirtilmelidir. Kafein miktarı 1,0 mg/L'den düşük ürünlerde "kafein içermez" veya "kafeinsiz" ibaresi kullanılabilir.

ı) Kinin içeren ürünlerde "Kinin içerir" ifadesi, marka ile aynı yüzeyde yer alan ürün adının altında, farklı ve dikkat çekici renkte ve büyüklükte belirgin bir şekilde yer almalı ve ürün etiketinde bu bileşenin miktarı belirtilmelidir.

i) Doğal mineralli su içeren ürünlerin etiketinde, ürün 1,0 mg/L'den fazla florür içeriyorsa "Florür ihtiva eder"; 1,5 mg/L'den fazla florür içeriyorsa ürün adının altında, görünür bir şekilde "0-7 yaş grubundaki çocuklar için uygun değildir" ifadesi yer almalıdır.

Taşıma ve depolama

MADDE 12 –(1) Bu Tebliğde yer alan ürünlerin depolanmasında ve taşınmasında "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin Gıdaların Taşınması ve Depolanması Bölümündeki kurallara uyulmalıdır.

Numune alma ve analiz metodları

MADDE 13 –(1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerden Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin Numune Alma ve Analiz Metodları bölümünde belirtilen kurallara uygun olarak numune alınmalı ve uluslararası kabul görmüş analiz metodları uygulanmalıdır.

Tescil ve denetim

MADDE 14 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünleri üreten ve satan işyerleri; tescil ve izin, ithalat işlemleri, kontrol ve denetim sırasında bu Tebliğ hükümlerine uymak zorundadır. Bu hükümlere uymayan işyerleri hakkında 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun hükümlerine göre yasal işlem yapılır.

Denetim

MADDE 15 – (1) Bu Tebliğe ait hükümler, 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanuna göre, Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca denetlenir.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 16 –(1) Bu Tebliğe, 30/10/1998 tarihli ve 23508 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Türk Gıda Kodeksi Alkolsüz İçecekler Tebliği" yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) *Halen faaliyet gösteren ve bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünleri üreten ve satan işyerleri, bu Tebliğin 5 inci maddesinin (k) bendinde yer alan "Bal aroması ilave edilerek aromalı şurup üretilemez." hükmüne üç ay içinde, diğer hükümlerine ise bir yıl içinde uymak zorundadır. Bu süre içinde gerekli düzenlemeleri yapmayan üretim yerlerinin faaliyetine izin verilmez.* (3) Bu sürenin sonunda söz konusu üretim yerleri ile Tebliğ hükümlerine uymayan ürünleri satan işyerleri hakkında, 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun hükümlerine göre yasal işlem yapılır.

Yürürlük

MADDE 17 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Tarım ve Köyişleri Bakanı yürütür.

İŞLENEMEYEN HÜKÜMLER

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Halen faaliyet gösteren ve bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünleri üreten ve satan işyerleri, bu Tebliğ hükümlerine 15/6/2008 tarihine kadar uymak zorundadır. Bu süre içinde gerekli düzenlemeleri yapmayan üretim yerlerinin faaliyetine izin verilmez. Bu sürenin sonunda söz konusu üretim yerleri ile Tebliğ hükümlerine uymayan ürünleri satan işyerleri hakkında, 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun hükümlerine göre yasal işlem yapılır.

ÂÂÂ

(1) 1/11/2007 tarihli ve 26687 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan değişiklik tebliğinin geçici maddesidir.

(2) Danıştay Onuncu Dairesinin 6/4/2010 tarihli ve Esas No. 2007/6520, Karar No. 2010/2664 sayılı kararı ile bu Tebliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendi iptal edilmiştir.

(3) Danıştay Onuncu Dairesinin 29/12/2010 tarihli ve Esas No. 2007/5423, Karar No. 2010/11477 sayılı kararı ile bu Tebliğin geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasının ilk iki cümlesi bal aromalı şuruba yönelik olarak iptal edilmiştir.

(4) Danıştay Onuncu Dairesinin 25/2/2014 tarihli ve Esas No. 2009/1883, Karar No. 2014/1108 sayılı kararı ile bu bentler iptal edilmiştir.